

čistih brez odbitka rentnega
davka.
Neposredno pod državnim
nadzorstvom.

Gospodarstvo.

Pomanjkanje premoga.

Iz mnogih delov države prihajajo poročila o pomanjkanju premoga, ki postaja tako občutno, da se zapirajo šole, ustavljajo tvornice in se krči obrt v industrijskih podjetjih in na železnicah. Kje tiči vzrok v tem smo si precej na jasnem.

Da je v Jugoslaviji dovolj premoga, je znano. Nimamo sicer prvovrstnega blaga, kajti nikjer ne kopljejo črnega premoga one kakovosti, kakor ga daje na pr. Šlezija, ali Anglija ter Belgija. Toda vzpričo ugodnega položaja glede vodnih cest po Donavi in po morju nam pač ne bo težko nabaviti si ga za ona podjetja, ki morejo funkcijonirati le s pomočjo najboljših vrste.

Imamo pa obilo rjavega premoga, to je prav onega, katerega primanjkuje sedaj na vseh koncih. Imamo ga dovolj v Sloveniji, v Bosni in mnogo ga je tudi v Srbiji. Saj ga je samo Slovenija pred vojno producirala nad 16 mil. centov, Bosna blizu 9 mil. in Srbija 3—4 milijona. Produkcija je po vojni stala sicer še prva mnogo nižje nego prej, toda se je povsod zopet dvignila. In kar je glavno; mogla bi se povsod dvigniti še mnogo višje, da je bilo na razpolago dovolj prevoznih sredstev. V tem tiči glavno zlo, manjka nam železniških vagonov. Še predlansko leto se je na pr. v Srbiji železniški promet mogel iz mnogih progah obnoviti le v najmanjši meri in to edino vsled pomanjkanja lokomotiv in voz, ki bi dovažale premog iz rudnikov. Kajti premogovniki so se že zgozdaj znova uredili in so proizvajali dovolj; niti odvažati se ni moglo sproti. Znano je tudi, da bosanski premog ni mogel iz dežele na mesta, kjer bi ga kravo potrebovali zopet le zato, ker ni bilo vagonov in ker je prekladanje v Brodu vzelo preveč časa. Na Hrvaškem so se med vojno začeli eksploatirati mnogi premogovniki slabše kakovosti, ki bodo v normalni dobi težko rentabilni; danes pa bodo gotovo uspešno krili pomanjkanje kuriva, ako bodo prometna sredstva na razpolago. — Da je naposled v Sloveniji mogoče proizvajati mnogo višjo množino premoga, bodisi iz starih rudnikov ko iz novih, je znano dovolj.

Kardinalna točka naše gospodarske sanacije je tedaj zboljšanje prometnih razmer. Saj trpi istotako naš izvoz vsled tega; koliko se je pokvarilo na pr. sadja jeseni in koliko blaga ne more na mesto,

ker je premalo voz. Pa ne samo to, treba je tudi popraviti proge, izmenjati pragove, na glavnih ortih povečati in pomnožiti postaje itd.

Te potrebe so seveda znane. Zakri-vili nismo mi, saj ima na vesti vojna doba, ki je poznala samo izrabo obstoječega do najvišje možnosti, za »lutri-pa se ni prav nič brigala. Toda popravilo moramo izpeljati mi. Morda imajo prav oni, ki zahtevajo, da se ta popravila ter nabava lokomotiv in vagonov izvrše najprej, to je pred gradnjo velikih novih železnic. Gotovo spada izmed naj-njih nalog o naši državi popolno uspo-sobljenje obstoječih prometnih sredstev k najmanjšim.

Problemi železniške gradbene po-litike pri nas.

Naše pred meseci podpisano na-tranje prav tako kakor zaželeno vna-nanje posojilo ima namen pridobiti po-trebn kapital kot inter- cijo za grad-njo novih železnic.

Naša nesreča je, da smo izmed vseh pa novo osnovanih ali bistveno razšir-jenih narodnih držav podedovali naj-slabše železniško omrežje. Prvič ima-mo posamezne pokrajine, ker poli-tično doslej ločene, popolnoma ne-zadostne medsebojne zveze, drugič imamo ravno sredi države, v Bosni, po velikem delu tudi v severni Srbiji ozkotirne železnice in tretjič imamo popolnoma nezadostne zveze na mor-je. Naša železniška gradbena politika ne le da ima obilo posla pred seboj, marveč se nahaja tudi pred zelo va-žnimi načelnimi vprašanji, kako naj reši gradbene naloge.

Da je treba pokrajine zvezati med seboj železnicami, kjer z obeh strani že obstojajo precej dolge proge, je se-veda najenostavnejša stvar. Da mo-ramo čim prej izpeljati progo na pr. iz Murske Sobotice ter Ljutomer na Ormož, o tem pač ni treba nikake načelne debate. Ravno tako je jasno, da se je morala takoj začeti graditi proga od postaje Vardžiste, dokler sega bosanska železnica iz Sarajeva, na po-stajo Užice, odkoder vodi istotako ozkotirna proga po Moravski dolini od Kruševca ozir. Stalača, s čemer dobi srednja Srbija prvo direktno zvezo z Bosno ter z morjem.

Tožja je stvar s vprašanjem ozko-tirnih železnic. Nedvomno je neugod-no, da imamo v državi dva tista si-stema, kajti prekladanje povzroča ogromne stroške in ogromne zakas-nitve. Spočetka so se pojavili seveda glasovi, ki so zahtevali, da se ozkotir-ne proge kratkotrajno spremenijo v ši-rokotirne. Ko pa se je izkazalo, da se bomo morali še lep čas boriti z naj-večjimi finančnimi težkočami, se je vedno bolj uveljavljalo naziranje, da da je treba obdržati tudi ozek tir, kjer obstoja. V letošnjih poletnih številkah »Tehničkog Lista« se je bavil ing. Zdravko Vasković v temeljiti in eni-gični kritiki gradbene politike tudi s tem vprašanjem in postavil zahtevo, da se ozkotirni sistem ne le obdrži, kjer obstoja, marveč da ga je treba razširiti tudi na one predele, kjer ne-ugoden gorat teren otežuje gradbo nor-malnih prog. Toda zahteva pa, da se da se glavne smeri tudi tu opremijo z normalnimi progami, ali tako, da se tem ne razdere ali prekine ozkotirna črta. Vrh tega se morajo obstoječe ozkotirne proge povsod zvezati z glavnimi središči države. Cilj take gradbene politike bi bil sedaj ta, da se ozkotirni sistem obdrži in spopolni v toliki meri, da ne bo nikjer potrebno prekladanje. Ker je cenejši in tehnič-no lažje izvedljiv, naj služi pretežno lokalnim potrebam, vse glavne in tran-sitne proge pa naj bodo seveda nor-malne.

Ravno tako je načelno važno vprašanje, kako je izpeljati železnice na Adrijo. Imenovani inženjer se obrača predvsem proti predlogom, ki hočejo da bi se izpeljala takorekoč na vsako luko posebna železnica. Povdarja da bode pri nas vzpričo za gradnjo iz-redno neugodnega kraškega terena vsaka železnica silno draga. Treba je sedaj gledati, da se izpelje na morje le nekaj glavnih železnic, ki pa naj se verno prilagode obstoječim terenskim razmeram, konkretno naj porabijo doline Une, Neretve in Lima — glede te smeri je seveda vzpričo sedanje al-banske meje potrebna korektura — po katerih se z razmeroma najmanjšimi ovirami pride na Adrijo. Vsaka teh prog pa naj na vzhodnem vnožju Di-narskega razvodja zbere po več prog iz sredine vzhoda države. Poleg tega pa se obrača proti onim, ki hočejo pa načelu čim krajše proge graditi želez-nico z 20—30 km predorom. Temu na-sproti zahteva teren načelo, da naj si

železnica izbere progo najmanjšega odpora, to je naj se raje drži dolin, makar z večjimi ovinki, ker more taka proga delovati z nižjimi tarifi, ker se gradi in vzdržuje z manjšimi stroški. Srednji dve točki zaslužita gotovo našo največjo pozornost. Šabonsko reševanje železniško gradbenih problemov je zelo nevarno ravno za nas, kajti naš teren in naša mednarodna lega zahteva, da natančno prevdarimo, kje mo-remo računati na večji promet in na transit in kje se torej izplačajo dražje investicije.

Rusija in svetovno gospodarstvo.

I.

Rusko gospodarsko ozemlje je obse-galo pred vojno naslednje dežele:

Evropsko Rusijo	4.889.052 km ²
Finsko	373.604 »
Poljsko	127.319 »
Kavkazijo	472.554 »
Centralno Azijo	3.551.308 »
Sibirijo	9.527.016 »
Dalni Vzhod	2.994.643 »
Bohara	205.000 »
Kiva	60.000 »

skupaj ... 22.200.506 km²

Kot pretežno agrarna dežela je Ru-sija izvažala v prvi vrsti pšenico in sicer:

1899	2.050.000 ton
1903	3.826.000 »
1913	4.467.300 »

Zapadna in srednja Evropa je uvažala žito v prvi vrsti iz Rusije. Po izbruhu svetovne vojne pa je popolnoma po-nehal izvoz žita iz Rusije. Poleg žita je izvažala Rusija lan, les, petrolej, jalta, maslo, živino, sladkor, blago iz bomba-ža, otrobe. Vrednost izvoza je znašala l. 1910 2,9 milijard zlatih mark. Največ blaga je izvozila v Nemčijo in sicer za 1386 milijonov zlatih mark l. 1910.

Uvažala pa je naslednje stvari: hom-baž, stroje, čaj, kovinsko blago, pre-mog, volno, gumi, gutanerho, surovo svilo, volnasto predivo, ribe, kemikalije, rastline, semena, sadje, vino. Najživah-nejše trgovske stike je imela poleg Ru-sije še z Anglijo, Francijo, Nizozemsko, Pisko, Avstrijo, Kitajsko, Severno Ameriko, Italijo in Perzijo. L. 1910 je znašala vrednost uvoza dve milijardi zlatih mark, kar pomeni, da je bila tr-govska bilanca za 900 milijonov zlatih mark aktivna. Važno je zlasti povdar-jati, da je znašala vrednost ruskega uvoza iz Anglije že l. 1900 429 milijonov zlatih mark.

II.

Svetovna vojna, ki je hipoma pre-rezala vse gospodarske vezi med bojujo-čimi se državami, je odrezala zlasti Ru-sijo od svetovnega gospodarstva. Pra-nehal je izvoz žita, dočim je uvoz iz an-tantinih dežel in iz Amerike naletel na največje tehnične težkoče. Dolgoletna vojna je razrušila gospodarske temelje prišli se je razkroj celega gospodarske-ga sistema. Naravna posledica je bila revolucija, padel je carizem, buržuazija v zvezi z malomeščanstvom je prevzela oblast in hotela nadaljevati vojno. Toda delavci in kmetje so se bili trudni vojne, želeli so si miru. To stanje so izrabili boljševiki, zlasti pa nezmožnost vladajo-čih, da bi rešili katerekoli pereče vprašanje. Sledila je novembarska revo-lucija, nato Brest-Litovski mir, invazija nemške armade. Vsi ti dogodki so še pospešili gospodarsko propadanje. Naj-huje pa je uplivala državljanska vojna in antantina blokada. In končno se je še pridružila elementarna nesreča — glad milijonov.

Če upoštevamo vse to, zlasti pa po-litiko intervencije in blokade s strani antante, potem se moramo samo čuditi, da je Rusija vzdržala vse te udarce in da se kljub vsemu in vsem nesrečam dviguje.

Današnja sovjetska Rusija polagoma zopet stopa v svetovno gospodarstvo. Izčrpana in razdejana, gladna in raz-trgana potrebuje pomoči. Pa tudi Ev-ropa, zlasti Anglija je spoznala, da do-seđanja politika napram Rusiji ne pri-naša nobenih sadov, da vede nasprotno v propast. Anglija je navezana na iz-voz svojih fabrikatov. Te pa je pred vojno v veliki meri izvažala v Nemčijo in v Rusijo. Ali niti Nemčija, niti Rusija ne moreta kupiti dragega angleškega blaga. To pomeni za Anglijo zastoj pro-dukcije, naraščanje nezaposlenosti. V Angliji je danes skoro dva miliona de-lavcev brez posla. Če vzamemo po-vprečno nezaposlenost na Angleškem na pol drugi milijon v zadnjem letu in ra-čunamo delavno vrednost na glavo samo 15 šilingov na dan, potem znači izguba ob 280 delavnih dni na leto 310 milijonov funtov sterlingov, t. j. 6200 milijonov zlatih mark.

Sila zastoja produkcije sili Anglijo, da išče pota, kako zopet pritegniti Ru-sijo in Nemčijo v svetovno gospodarstvo. Dočim je morala vlada stopiti v stik z Rusijo pod pritiskom delavstva, se glede Nemčije vedno bolj razširila spoznanje, da treba revidirati Versajski mir.

V trgovskih stikih Rusije z Evropo so storjeni še zelo neznatni začetki. Ra-zumljivo je to. Dva svetova si stojita

Cognac medicinal.

Triple-sec.

ARKO

ZAGREB.

Likerji.

Spiritus, drože.

COGNAC MEDICINAL

združene tovarne špiritusa in likerjev

d. d. Moravska Ostrava Č. S. R.

**Najboljše liker-
ske specialitete**

**Jamaika rum v
orig. steklenicah**

Obratovallšča:

**Moravska Ostrava
Novy Jičín
Žilina**

**Trančin
Ml. Boleslav
Bilovec**

Indios e Mascimbeni

Finančni položaj v Italiji in italijanska težka industrija.

«Banca Italiana di Sconto», eden največjih italijanskih denarnih zavodov s sedežem v Rimu je dne 29. decembra ustavil izplačevanje in zapre vseh svojih 200 poslovalnic in filijal v Italiji in inozemstvu. Na usodi zavoda so zainteresirani najvišji finančni krogi, zlasti pa težka industrija. Pravi zastopnik banke je Nitti, bivši ministrski predsednik. Vsled tega se ni čuditi, da so se vršile dolge konference vlade, kako zadržati katastrofo, kako onemogočiti konkurz. Rezultat teh posvetovanj je bil, da je vlada izdala dne 29. decembra naredbo, ki dovoljuje kreditnim družbam v gotovih slučajih *moratorij*, da lahko uredijo svoja plačila. Te naredbe, ki je bila izdana od vlade specijelno za Banco di Sconto, se je ona tudi poslužila in ustavila plačevanja. Ta intervencija italijanske vlade kaže, kako ozki so stiki med vlado in velikim bančnim in industrijskim kapitalom, da vlada ni družega kakor neke vrste višji upravni svet tega kapitala. Zanimivo je tudi to, da je ta banka financirala tudi nacionalistični tisk in fašizem.

«Banca Italiana di Sconto» je bila ustanovljena šele l. 1914 in se je bavila od vsega začetka skoro izključno s posli *finansiranj*. Izšel pa je zavod iz «Banca di Busto Arsizio», ki je bila ustanovljena l. 1873 v gornjem delu milanske province in imela čisto krajevni značaj. Največ je imela posla s tamšnjimi bombazevo industrijo, a se je pozneje razširila v «Credito Provinciale». Poleg tega zavoda je ob ustanovitvi sprejela vse tudi ostanke propale «Societa Bancaria». Takoj ob ustanovitvi je stopila potem v najozje stike z montanističnim podjetjem «Ansaldo», ki je za časa vojne in po njej dvignilo svoj akcijski kapital od 30 na 500 milijonov lir in izdala obilicije v isti višini. Podjetje ima 41 ogromnih tovarn, kjer se izdelujejo drežnauti in podmorniki, avtomobili in aeroplani, lokomotive in poljedelski stroji, lokomotive in vagoni. Eden izmed šefov tega podjetja Pio Perrone je sam upravni svetnik banke di sconto. Spomladi l. 1920 so bratje Perrone stremeli za tem, da dobe v svojo oblast tudi sredstva zavoda «Banca Commerciale», ker banka di sconto ni več zadostovala njihovim ogromnim kreditnim potrebam. «Banca Commerciale» se je rešila samo tako njihove oblasti, da je izdala nove akcije — ker stare sta večinoma kupila

brata Terrone —, ki so bile zavarovane pred prodajo.

Težka italijanska industrija se je razširila predvsem med svetovno vojno. Ali že l. 1910 je obratovalo šest s koksom kurjenih peči in 60 Martinovih peči, zaposlenih pa je bilo nad 30.000 delavcev. L. 1913 je bila produkcija naslednja

600.000 ton železne rude
437.000 » litiga železa
933.000 » jekla.

Glavno zlo za italijansko težko industrijo leži v pomanjkanju domačega premoga. Ta tudi železno rudo mora uvažati. Celotna množica železne rude v Italiji se cení 40 milijonov ton, toda rudniki so raztreseni po celi deželi, največji so na otoku Elba, v Piemontu in v Nurri v Sardiniji. Ostala ruda pa leži v Toscani in v gorah Lombardije. Med vojno se je posrečilo znatno dvigniti produkcijo rude, ali po vojni je produkcija zopet padla čez polovico:

1917 1.000.000 ton
1918 800.000 »
1919 450.000 »
1920 450.000 »

Livarne so dosegle najvišjo produkcijo l. 1916 s 419.000 tonami, ali l. 1919 je padla produkcija zopet na 240.000 ton. Jekla se je produciralo l. 1917 1.373.000 ton. L. 1918 se je produciralo doma na železnih, livarskih in jeklenih produktih 1.412.000 ton, uvozilo pa se je 600.000 ton, t. j. 30 % celotne potrebe. Danes pa je treba uvažati več kot polovico potrebe, v inozemstvo gre nad eno milijardo lir. Cela italijanska težka industrija je prišla v težko krizo. Plavalji stoje in nezaposlenost vlada med kovinarji, dne 1. julija 1921 jih je bilo 66.000 brez posla od skupnega števila 390.000 nezaposlencev.

Italijanska težka industrija ne more konkurirati z inozemstvom. Pomanjkanje premoga in rude povzroča, da je bila že leta 1919 in 1920 ena tona gotovih izdelkov za 500 lir dražja, kakor pa jih je lahko dobavljala inozemska konkurenca. Pomagala tudi ni zaščitna carina. Pred nekaj meseci je propadlo drugo najvišje montanistično podjetje «Ilva», ki je še preteklo leto izkazalo 100 milijonov dobička, ali ki je izgubilo celo glavnico v višini 800 milijonov lir.

Sedaj je prišlo na vrsto podjetje «Ansaldo», pri katerim je bila «Banca Italiana di Sconto» udeležena s kapitalom ene milijarde lir. Ko je prišlo podjetje «Ansaldo» v težkoče, je pritisnila vlada na nekatere največje banke, da so dali banki di Sconto na razpolago 600 milijonov lir. Ali ta denar je morala banka kmalu izplačati in prišla v

nove težkoče, znova je poskušala vlada intervenirati — ali brezuspešno. Uđini izhod je ostal še *moratorij*. Banka di sconto pa je udeležena še na celi vrsti drugih najrazličnejših podjetij. Vendar je značilno, da so njene akcije notirale še 28. decembra nad pari. Vlog ima zavod 922 milijonov lir. Se lani je razdelila 8 % dividende. V inozemstvu ima filijale v Franciji, v Carigradu, v Tunisu in v treh krajih Brazilije. Nove filijale je banka nameravala ustanoviti v Španiji, Švici in Egiptu. Tudi «Banca Itala Caucasia di Sconto» v Kavkaziji je njen zavod.

Zavod je tudi pri teh ustanovitvah utrpel znatne izgube, zlasti pa pri nek-kih meničnih kupčijah z Brazilijo in v Kavkaziji okoli 40 milijonov zlatih lir. Težke izgube je utrpela banka tudi pri nemških markah. In pri konkurzu trgovske firme Delizion v Milanu-Carigradu je bila glavna oškodovanka.

Vse to, v prvi vrsti pa polom podjetja «Ansaldo» je upropastilo Banko di Sconto. Italijanska težka industrija se nahaja v težki krizi. Nad vodilnimi gospodarskimi krogi Italije stoji danes težko vprašanje: ali je kriza, ki je prišla nad montanistično industrijo le začasna, ali pa je opomin, da sloni ves italijanski industrijski sistem na težkem temelju? Montanistična industrija je podlaga vsaki veleindustriji. Amerika, Anglija in Nemčija so najboljši dokaz. Ali montanistična industrija potrebuje premoga, tega pa Italija nima, dočim ga imajo zgoraj imenovane dežele v dovoljni meri. Pogleda, da bo morala Italija reducirati vojo težko industrijo na predvojno mero. Lahko pa so posledice še dalekosežnejše, če se ne posreči urediti težkoče banke di Sconto. Istočasno pa kaže ta finančni krah, kako ozke so danes vezi med finančnim kapitalom, težko industrijo in vlado.

+ Prtljažne priznanice kot izpričevala o izvoru. Mestna kontrola ne sme v nobenem slučaju izvršiti neposredno bodisi redoviti ali naknadni pregled blaga, dokler se nahaja blago v carinskih skladiščih, ker je za to kompetentna samo carinska uprava. Carinarne imajo prijeti prtljažne priznanice kot izpričevalo o izvoru blaga v zmislu razpisa C. br. 2445/19 in prtljažno blago samo do 500 Din. ako se prepričajo, da račun, ako je predložen, vsem odgovarja blagu, a blago prtljažni priznanici kar se tiče števila in teže, ne glede na to, bo li mestna kontrola to pri pregledu pripoznala ali ne.

+ Spremembe v carinskem komentarju. Po zaslišanju carinskega sveta je minister financ odredil, da se ima pri carinski postavki 398 in 281 spremeniti razjasnitev, ki se nahaja v komentarju k splošni tarifi, in sicer razlaganje o tem, kaj spada pod šito blago, blago z vezeninami, blago s čipkami in šito blago iz tkanine. Radi obširnosti ne moremo priobčiti te naredbe v celem obsegu. Interesentom so tozadevni natančni podatki v pisarni tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

+ Tara za ambalažo pri vrečah. Vreče, koje so obšite z juto, tako, da se oblika vreče ne izpremeni, se smatrajo kot ambalirane vreče. Kadar se nahaja v njih jednovrstno blago, in se ne zahteva carinjenje po neto teži, naj se odbija tara kakor za vrečo in ne kakor za bale, ker služi tukaj juta kot zavoj vreče, a zavoj ni v zmislu čl. 10 pravil o tari, priznan kot tara.

+ Dobava krušne moke. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 20. januarja 1922 ob 10. dopoldne v intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena ofertalna licitacija glede dobave 450.000 kg krušne moke. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Stanje naše državne Narodne banke SHS. Dne 15. decembra izkazuje Narodna banka novčanic v prometu za 4.620.502.255 Din. Od 8. do 15. decembra je padla množina bankovcev za 25 milijonov 376.740 Din. Državni dolg se je povečal za 17.310 Din. Kovinska podlaga je padla ponovno za 1.388.516.445 dinarjev na 384.968.726.40 Din.

+ Zaračunanje povišane ležarine. Pristojbine za ležarino se plačajo vobče po predpisih, ki so bili v veljavi, dokler je blago »ležalo«. Zato se ima plačati za blago, koje je zadelo povišanje ležarine med »ležanjem«, poleg prej veljavne ležarine tudi povišano ležarino, toda to le od dneva povišanja. To ne velja pa za agio, ker je za doplačilo istega merodajen dan, ko se plačajo carinske pristojbine.

+ Dovoljenje plovitve po Donavi za tuje ladje. Po členu 293 St. Germainskega dogovora je potrebno dovoljenje s strani naše države le za plovitev tujih ladij »med našimi pristanišči«, t. j. za malo kabotažo na internacionalnem delu Donave, ki teče skoz našo kraljevino. To dovolje-

nje je zadobila samo avstrijska ekspresna ladja Beč-Reograd, ki sodeluje v kartelu z našim državnim brodarstvom (zastopanjem v Brod, Sindikatu). Drugače ni dovoljeno niti eni tuji ladji, da izvršuje malo kabotažo na našem delu Donave. Drugače je plovitev na celi mednarodni mreži Donave snatrati za svobodno in ni treba zato nobenih specijalnih dovoljenj.

+ Poprava tiskovne napake v komentarju k carinskemu zakonu. Na strani 679 komentarja (izdaja v latinici, Beograd 1920) ponatisnjena je dvakrat sledeča odredba, ki se nahaja pri postavki 467: Tako isto, po broju 471, tač. I., pod v) carine se iz pantilike pripremljene za neposredno upotrebu, n. pr. za telegrafe, registrovanje, naplate i težine za avtomatske kase i vage i t. sl.: pripremljene pantilike za šesire itd., u koliko ne bi dolazilo u broj 459. Ta pripomba sme tedaj ostati le pri postavki 467 in je na strani 479 za črtati.

+ Koliko živine ima Slovenija. Po štetju z dne 31. januarja 1921 ima Slovenija sledeče število domače živine: 478.105 glav govedi, 58.438 konj, 128 mežgov, 381 oslov, 302.531 svinj, 75.008 ovac, 23.610 koz, 1.010.564 kokoši, 14.988 gosi, 12.849 rabe in 17.421 pur. Čebel se je našelo 59.500 % panjev. Izmed vseh okrajev je najbogatejše okrajno glavarstvo Murska Sobota, ki izkazuje: 54.003 glav govedi, 41.940 svinj, 149.200 perutnine in 4932 panjev čebel. Konj je največ v ljubljanski okolici (6030); ovac največ v okrajnih glavarstvih: Slovenjgradec (13.031) in Radovljica (8171); koz največ v okrajnih glavarstvih Maribor (3356), Slovenjgradec (3141) in Radovljica (3087).

+ Italijanska vlada razpustila reško trgovsko zbornico. Italijanska vlada je razpustila trgovsko zbornico na Reki. Ta odredba se utemeljuje s tem, da je bila zbornica ustavljena pred avstro-ogrskim režimom in da ne odgovarja več sedanjim političnim razmeram.

+ Avstrija zopet išče posojilo. V začetku januarja bo odpotoval dr. Rosenberg v London v svrhu obnove in zaključka pogajanj za kredit za Nemško Avstrijo v višini 3 milijonov funtov sterlingov. V imenovanu svrhu ne bodo zastavljeni go-belini in bo najbrž dobila Nemška Avstrija posojilo brez vsakega posebnega jamstva. Baje se bodo udeležili te kreditne akcije poleg Angležev tudi Amerikanci.

Strojna tovarna in livarna
železa in kovin

K. in R. Ježek
Maribor

Aleksandrova cesta št. 51.

Izdeluje vseh vrst stroje za poljedelstvo in industrijo.

Motorji! Lokomobile!

Allgemeine

Elektrizitäts-Gesellschaft

A. E. G.

oddelek za kraljevino SHS

Berlin, N. W. Fridrich Karlsrufer 2-3.

Tovarne

za izdelovanje motorjev, turbin, transformatorjev, kablov, vseh vrst električnih aparatov in strojev.

Tovarne

za železniški material in lokomotive.

Oferte in informacije na zahtevo brezplačno.

D. D.

za prometne

in železniške potrebščine

Zagreb, Trg I. štev. 9

telefon 21—48, 25—13

Beograd, Ljubljana, Sarajevo, Subotica.

železniški material

tračnice

vozički

lokomotive

novi in rabljeni na skladišču v Zagrebu.

GOSPODARSKI STROJI!

Največja zaloga najrazličnejših gospodarskih strojev pri

združenih tovarnah
gospodarskih strojev

Fr. Melichar - Umrath & drug d. d.

Praga VII. Brandis na Labi

::: Izvoz v vse države. :::

Livarna zvonov

„MERKUR“

SAVA LOZANIĆ

Beograd, Pozorišna ul. br. 40

v lastnem poslopju. Telef. 13—39.

Izdeluje in priporoča

zvonove

za šole in cerkve. Zvonovi v teži 100 — 300 kg vedno na zalogi. Naročila izvršuje hitro in točno.

brez konkurence.

Ceniki na zahtevo brezplačno!

Prosveta.

Franjo Žgeč:

Akademski socijalno-pedagoški krožek.

(Novoletna bilanca o ciljih in potehi na polju socijalne vzgoje.)

Živimo v dobi, ko se splošna pozornost vedno bolj obrača od posameznika k masam. S tem dobiva življenje novo etično vsebino, stare vrednote se preocenjujejo in prejšnji maliki se rušijo v prah. To, novo smer je v svojem delovanju ubral tudi »Akad. socijalno-pedagoški krožek«, ki se je ustanovil na naši univerzi.

Kakor si je v prejšnjem stoletju stavil Grundtvig, oče danske »ljudske visoke šole«, nalogo, buditi in dramiti svoje ljudstvo iz otupelosti, tako hoče dramiti in buditi Akad. socijalno-pedagoški krožek na ljubljanski univerzi naše ljudstvo k novemu življenju ali k življenju sploh.

Upravičeno se da namreč trditi, da naše ljudstvo še ni živelo, da je le delalo, trpelo in hlapčevalo. Zapuščeno in osamelo je životalo v suženstvu, kajti inteligenca je živela samostojno življenje in se zanj ni dosti brigala. Počasno so si priborili meščanski sloji monopol tudi na vse duševno-kulturne dobrine, na umetnost, leposlovje, poezijo, glasbo, na vzgojo in izobrazbo. Roj trpinov pa je čakal pokorno v ozadju, s klobukom v roki na drobnitico, ki bi utegnili ostati tudi zanj. — Naloga inteligenca bi pač bila, voditi mase ljudstva k napredku in k luči; toda naša inteligenca ljudstva sploh ne pozna in se ga celo sramuje, češ, da ima duh po znojnem delu in hlevu. Ne pozna njegovega življenja, ne njegovih potreb in zahtev, ne trpljenja, ne naved in strasti. Tako je moral nastati globok prepad med inteligenco in ljudstvom, med gospodom in trpinom.

Današnje kapitalistično materialistično naziranje, katerega se oklepa pretežna večina naše inteligenca, vidi v delavnem človeku le stroj, ki ga lahko postaviš v rudnike ali pred razbeljeno peč, na strme pečine vinograde ali k težkemu delu na polje. Ta inteligenca našemu delavcu in kmetu včasih celo odreka pravico, biti še sploh človek. Tako naziranje je prepad še poglobilo in še ostreje ločilo inteligenco od ljudstva.

In ker ljudstva nikdo ni vzgajal s skrbjo in ljubeznijo, zato tudi ni dorastlo nalogam, ki mu jih stavi današnja doba. Kako bore malo samostojnega je v našem ljudstvu! Kam naj to vodi?

Če hočemo biti svobodni, življenja sposoben narod, potem moramo kreniti na povsem drugo pot. Ljudstvu dajmo vzgojo in samostojnosti, samozvesti in smisla za napredek ter vse, kar je lepo in dobro! Svobodni narod ne potrebuje slepo se pokorečih sužnjev in tlačanov, temveč mislečih ljudi in močnih značajev, ki se zavedajo odgovornosti za vsako svoje dejanje.

Za vzgojitev take generacije pa je predvsem potreben velik preobrat v vsem našem mišljenju in naziranju; naše dosedanje vrednote se morajo preoceniiti. S tem težavnim delom je že začel »krožek« in njegova naloga bo, izvršiti započeto delo ter pokazati nove vrednote, nove naloge, nove cilje na torišču socijalno-etične vzgoje.

Peščica akademikov, ki se je zbrala okrog vseučilišnega profesorja dr. K. Ozvalda, si je ustanovila dne 18. januarja 1921, torej nekako pred enim letom »krožek«, ki bi naj pri svojih članih budil zanimanje za socijalno-etično vzgojo ljudstva. Visoke cilje si je postavila ta peščica; ni je preplašil boren začetek, ne piščo številno članov, ne cinični nasmeh tovarišev, katerim je življenje ubilo vse ideale in ki so bili preslabi, da bi si ustvarili novih, višjih. Zavedala se je pač, da trdna volja premaga vse ovire in vse težkoče in da dobra ideja mora končno zmagati. In res je že proti koncu letnega semestra velika dvorana na univerzi bila ob krožkovih sestankih nabito polna.

Kaj je pripomoglo, da se je krožek tako hitro in tako krepko razvil? Več tehničnih okoliščin! Pred vsem drugim je krožek a priori odklonil vsako teoriziranje in tudi vsa blesteča predavanja, ki hipnotizirajo le za trenotek s svojim krasnorečjem. Vpeljal pa je na svojih sestankih svobodno diskusijo in svobodni razgovor, ki se ga naj po možnosti udeležujejo vsi navzoči. »Predavanje«, ozir. referat naj nudi le čim več snovi za diskusijo. In dalje je krožek zajemal snovi takim razgovorom iz življenja samega in ne iz knjig! Življenje je njegova parola, življenje našega človeka, našega ljudstva.

Tako je krenil krožek že po metodi svojega delovanja na novo pot ter stopl v stik z živim življenjem. Pa

tudi cilj krožka je bil nov, saj mu je namen: »Buditi zanimanje za vzgojna vprašanja in naloge, kakor jih stavi praktično delo in življenje ter jih proučevati.« Njegovo geslo pa se glasi: »Pravi študij za človeka je človek.«

Teh smernic se je krožek redno držal. Okvir je širok, treba ga je bilo izpolniti z delom. Pomagali pa so akademikom naši najboljši ljudje s svojim sodelovanjem ali svetom: profesor dr. Karel Ozvald s stalnimi nasveti in z večimi referati, dvorni svetnik Regali, naš mladinski pisatelj Milčinski, prof. dr. Debevec, gđ. Alojzija Štebijeja, prof. Jeran in še cela vrsta drugih. Le tako je bilo mogoče, da se je krožek lahko dotaknil najrazličnejših problemov in aktualnih vprašanj iz sodobnega življenja, da je opozarjal na hibe in napake, na dobre in slabe strani današnje družbe.

S tem je povedano, kako je delal krožek. Čisto na kratko si še oglejmo, kaj je delal!

Krožek je redno imel tedenske sestanke; a razventega je pričel ekskurzije, kojih namen je bilo proučevanje raznih naprav in socijalnega položaja, v kakršnem se nahaja danes človek.

Tako smo napravili poučen izlet v rudnik v Zagorje ter si ogledali tam naporno delo rudarjev globoko pod zemljo, njih stanovanja, naprave za čiščenje pa odpravo premoga. Obenem si je krožek ogledal tudi delo v tamošnji steklarni, kjer stoje delavci napolnjeni ure in ure pred ognjenimi pečmi ter z neverjetno spretnostjo vrte dolge palice in oblikujejo žarečo maso v vedno popolnejše oblike, dokler ne odnese fantiček, star 8 do 14 let, končane steklenice v peč, da se tam ohladi. Marsikateri akademik je zri odslej bolj spoštljivo na rudarja ali kakršnegakoli delavca, ker je videl njih trud, delo in trpljenje.

Nadalje je g. dvorni svetnik Regali izposloval krožku dostop v ljubljansko jetnišnico in sam tamkaj razkazal razne naprave, delavnice, šolo, kapelo, bolnico itd. akademski mladini. Vsakdo je smel govoriti s kaznjenci in marsikdo je čutil, kako strašno vpliva na njih duše pusto zidovje, železna vrata, pazniki in umazanostna uniforma. Jetniki čutijo, da niso več ljudje, da so le tatovi, roparji, morilci... in to jim vzame še zadnjo iskrico spoštovanja do samega sebe, da nazadnje res po-

stanejo vse to, če morda še niso bili takrat, ko so prišli... varno.

Dalje si je krožek ogledal gluho-nemnico, ki je za naše razmere vzorno urejena. Nekaj velikega in občudovanja vrednega je uspeh v tem zavodu, ki ga seve učiteljsvo doseže le z največjimi napor. Ko bi naše ljudsko-šolsko učiteljsvo delalo toliko in pa s tako vnemo, bi mi bili prvi narod in ne zadnji, lahko bi stali na jako visoki kulturni stopnji! — Žalostnejše je na Studencu, v blaznici, ki si jo je tudi krožek ogledal, kajti tam je pač le malo upanja, da bi pomagala zdravniška pomoč. — Pa dovolj o ekskurzijah!

Kakor že omenjeno, je krožek prirejal redne tedenske sestanke, kojim je namen bila — diskusija. En sestanek je bil na pr. posvečen mentalnosti našega kmeta. Trije akademiki so kratko referirali o goriškem, gorenjskem in štajerskem kmetu ter opozorili na posebnosti in glavne črte njegovega značaja. Razvila se je diskusija, kjer se je potegnili paralela med temi tremi tipi ter so se označile glavne strani v značaju našega človeka. Tako se je pokazala nekaka slika našega kmeta z vso njegovo konservativnostjo in napakami, kakor je n. pr. pijančevanje. Kako odpraviti te napake, oziroma nedostatke, kako dvigniti kulturni nivo našega naroda? — Drugi sestanek je vzel v pretres mladinsko vzgojo ter napake pri tej vzgoji, kojih posledice je toli drastično naslikal naš pisatelj Milčinski v »Ptičkih brez gnezda«. — Dva sestanka sta bila namenjena najaktualnejšim socijalnim problemom današnje dobe. Na enem je podal prof. dr. Ozvald (na temelju veliko rešetane Spenglerjevega dela »Der Untergang des Abendlandes«) snov za diskusijo o temi: »Ali umiranje ali znaki novega življenja?« A na drugem je prof. dr. Debevec poročal o »Novem disciplinarnem redu na srednjih šolah« in diskusija se je vrtela okrog prave pa napadne discipline, okrog vzgoje k odgovornosti, okrog pogreškov šolske vzgoje, vzgoje značaja, pedanterije mnogih profesorjev itd. — Dvorni svetnik Regali je kmalu potem, ko si je ogledal krožek jetnišnico, referiral v krožku o današnjem načinu kaznovanja, podal njegov razvoj pa razliko med nekdanj in danes, med Avstrijo in Jugoslavijo itd. — Dva sestanka je posvetil krožek vprašanju Akademikega »doma« na Gradu; posebno važen za zgodovino sedanjega Akad. doma je postal drugi sestanek. Udeležili so se ga namreč med drugimi tudi poverjenik za socijalno skrbstvo A. Ribnikar,

ravnatelj magistratnih uradov dr. Zarnik in prof. Jeran in vse je pretresel podčloveški položaj bednih akademikov »grajščakov«. Gospod poverjenik Ribnikar je obljubil, napeti vse svoje moči, da se zboljša strašno stanje akademikov; in tako danes revni akademiki res stanujejo v lepo urejenem »Akademskem« kolegiju. — Dvoje sestankov se je porabilo za diskusijo o laži v današnjem življenju, o naziranju ruskega filozofa Solovjeva o laži in o tem, kaj je in kaj ni laž.

V zadnjem času pa se je Akad. soc.-ped. krožek na nasvet in vspodbudo prof. Ozvalda oklenil razmišljanja o pravi ljudski visoki šoli, koje naloga je, vzgajati ljudstvo, mase, kmeta in delavca, hlapca in dekle — in ne popularizirati znanstva. Pred širšim občinstvom je prof. dr. Ozvald v obliki predavanja pojasnil: »Kaj je in kaj ni ljudska univerza« ter pokazal na dansko ljudsko visoko šolo, ki ji je oče N. Grundtvig in ki je dvignila širše plasti danskega naroda na tako kulturno višino, kakor tega ne najdemo nikjer drugod. Sledila je diskusija, katere so se udeležili: šef oddelka za prosveto in vere dr. Skaberne, višja šolska nadzornika dr. Poljanec in E. Qangl, prof. Ozvald, gđ. Štebijeja, prof. Jeran, nadučitelj Hirovat in drugi. Vsi so enoglasno poudarjali potrebo po vzgoji širših ljudskih plasti in da bi tudi nam trebalo slične institucije, kakor je danska ljudska visoka šola, ki pa se kajpada ne dá presaditi k nam kakor kaka cvetka, ki bi jo marveč bilo treba prirediti primerno našim razmeram in potrebam. —

To so smernice in to je dosedanje delo krožka, ki bo v tem zmislu deloval tudi za naprej. Zahvaljujoč se toplo vsem, ki so ga do sedaj v katerikoli obliki podpirali v njegovih težnjah, prosim, da mu ostanejo naklonjeni i v novem letu. A obenem si želi še novih sodelavcev iz vseh krogov, to je prav veliko takih ljudi, ki sta jim res na srcu — narod in ljudska vzgoja.

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marjtin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Izvoz Najstarejša tovarna Izvoz

lesenih rolô in žaluzij

(ustanovljena leta 1878)

C. KLEMT
Broumov, Č. S. R.

::: išče zastopnikov proti visoki proviziji. :::

„PEHAG“

d. z o. z. za trgovino mineralnih olj in izdelovanje kemičnih produktov

Praga II. Náplavni 1.

d o b a v l j a :

petrolej la raf., bencin vseh vrst, strojna olja, ameriansko avtomobilsko olje, parafin, ceresin, valjčno mast, mastilo za žične železnice, mažo za jamske vozičke promptno v sodih
❖ ❖ ❖ ❖ In cisternah. ❖ ❖ ❖ ❖

Internacionalno špedicijsko podjetje

Pavel Janeš

WIEN, Girardigasse 4.

Telefon 8545

Brzojavni naslov: JANEŠ, Wien.

Telefon 3545

Specijelni zbiralni in brzovozni promet z Jugoslavijo, kakor tudi vse ostale relacije oskrbuje kar najkulantneje

prvo jugoslovansko špedicijsko podjetje na Dunaju.

..... Hitra in reelna izvršba vseh naročil.

P o h i š t v o
GABOR-BLAU

WIEN VII, Neubaugasse 66.

Ustanovljeno leta 1876.

Telefon št. 32.250.

Pohištva za klube, vile, hotele salone. Vedno velika zaloga. Izvoz v vse države.

Moda.

Moška garderoba za zimsko sezono.

Perilo brez najmanjšega pogreška je eden prvih pogojev za dobro moško toaletu. Moška obleka v celoti ni posebno komplicirana, toda komplicirana je v posameznih delih. Poenostavljena pa je s tem, da vsaka stvar, ki jo potrebuje moški k oblačenju, traja leta in se lahko nosi cela leta.

Moške srajce k navadni obleki (sako) morajo biti vedno svetle, bodisi iz navadnega zefira, bodisi iz svilene francoskega zefira, ki je jako fino, trdno a vendar tanko blago. Svilene srajce meje vedno na glistvo in resnično eleganten moški jih gotovo ne bo nikdar oblekel, k večjemu morda poleti k belim hlačam. (Izvezta surova svila.) Zefirji za moderno perilo so vedno svetli in navadno progasti. Najbolj moderne so široke barvaste in široke bele proge, toda čez leto dni bo to komaj še moderno, medtem ko ostane bela srajca z ozkimi progami vedno moderna. Tudi kockaste — le z barvastimi nitkami fino prešite srajce so jako lepe. Enobarvni zefirji so popolnoma zginiti. Krasne so svetle proge na beli podlogi: svetlo sive, rožnate, rjave, vijoličaste, modre itd. Takozvani naprsnik je že davno — zginit. Manšete so prišite k srajci in so mehke, neškrobljen. Če ni ovrtnik prišit, kar postaja v zadnji dobi zopet moderno, se pripenja mehak bel ovrtnik, nikdar pa ne k barvasti srajci trd bel ovrtnik. Srajca je spredaj zapeta z dvema bisernima gumbita. Rokavi so v zapetju pred manšetami zapeti z malim gumbom. Manšete se likajo ravno in se upognejo nazaj šele pri oblačenju, torej mora biti njihov rob okrogel in ne oster. Seveda ne mislimo pri tem na rob, ki nastaja pri zapenjanju manšet, temveč na rob, ki gleda avventuelno iz rokava suknjice. Manšete se ne zapenja na okroglo, temveč rob proti robu, luknjica proti luknjici in velja to za trde in mehke manšete. Manšetni gumbi morajo biti biserni, emajlasti ali tudi kovinasti. Mehki ovrtniki so dvojni, zapognjeni navzdol. Kravata k tem srajcem je ali pletena ali svilena dolga samoveznica; najmodernejša je pentiljasta samoveznica (mašenca). Pletene kravate zginevajo iz mode. Vkljub temu pa je dolga popolnoma črna pletena kravata ena najelegantnejših sploh. Kravata mora v barvi harmonizirati z barvo srajce. Če je srajca na primer sivo progasta, mora biti kravata pret-

kana z isto sivo barvo. Njena osnovna barva pa je lahko popolnoma druga, a seveda taka, da se sklada z barvo.

Spodnje hlače morajo biti izdelane iz iste tkanine kot srajca ter so široke in segajo samo do nadkolen. Nogavice so dolge. Lahko so tudi svilene, toda na vsak način iz popolnoma neprozorne svile. Tudi nesvilene moške nogavice morajo biti popolnoma neprozorne. Nogavice k navadni obleki morajo biti barvaste in sicer iste barve kot srajca ali pa sive; pozimi so lahko tudi črne. K črnim čevljem spadajo edino črne nogavice. Sali so že davno doslužili. Hlače se pritrjujejo z ozkim, kožnatim jermenom.

Perilo k žaketu, smokingu in fraku je drugačno: bele srajce iz francoskega batista, k žakeju s poltridimi, k smokingu in fraku s škrobljenimi prsmi, v vseh treh slučajih s škrobljenimi prsitimi manšetami. Srajce k smokingu in fraku so spredaj popolnoma razparane, ter se torej oblačijo kot suknjič in ne čez glavo. Srajca k kutawarju (kutvej-žaké) se zapenja z bisernimi prsitimi gumbi, srajca k smokingu z neprišitimi gumbi in srajca k fraku z belimi (nikdar s črnimi). Najkrasnejši pa so vendar bisernati gumbi. Ovrtnik k smokingu in fraku je enostaven, trdo škrobljen z zapognjenimi ostrimi robi. Ovrtnik k žakeju je dvojni, trdo škrobljen in neprišit k srajci. K žakeju se nosi običajno dolga kravata, k smokingu črna pentlja, k fraku bela samovezna petlja. K temu: bele spodnje hlače in vedno črne nogavice.

Obleka.

Vsakdanja obleka (sako) se je zadnje sezono nekoliko spremenila. V bokih je suknjič zožen, hlače so zgoraj široke, zdolaj ozke, prilično kratke in spodaj zavahane nazaj. Suknjič ima tri gumbce, toda zapenja se samo s srednjim; reverz so globoki in široko zavahani. Ne moremo reči, da bi bila ta moda grda, nasprotno. Ne sme biti pretirana, pa je naravnost lepa. Taka obleka je najlepša z dobrega, angleškega sukna. Dobro je, če se ima dve: prva naj bo rjava ali zelenkasta, progasta, kockasta itd. za vsakodnevno uporabo; druga naj bo iz temnorjavega, do skoro črnega enobarvnega sukna; ta se nosi na večer, če se gre v gledališče, h koncertu, v kavarno itd. Nadalje je za moško garderobo neobhodno potreben žaket, smoking in frak. K žakeju se nosijo progaste hlače,

črn (ali rjav) telovnik. Zaké sam je dolg suknjič z dvema škricima, je grd, neokusen in se nosi tudi ob neprijetnih zadevah, n. pr. kadar se človek ženi, če se gre kam predstaviti, pri pogrebu, v uradu itd. vedno samo dopoldne. V Angliji je žaké postal nekaka »delavna« obleka za uradnike, zdravnike itd., pa je dopustno nositi ga tudi popoldne. Nadomesti se ga lahko s progastimi hlačami in črnim sakom, toda s perilom, ki spada k žakeju.

Smoking je kratek suknjič z globoko izstriženim telovnikom. Suknjič je zapet z enim samim gumbom in sicer ne tako, kot običajni sako, temveč rob proti robu, torej tako kot manšeta. Smoking se nosi povsod na svetu (samo v Ljubljani ne) za obisk gledališča, koncertov, kabarejev — z eno besedo zvečer. V Angliji vsak meščanski rodbinski oče večerja v smokingu. Frak se nosi pri posebno znamenitih priložnostih: v gledališču, če se razpolaga z ložnim sedezem, na soarejah, če so navzoče dame, na plesih in redutah. Ima globoko izstrižen telovnik in suknjič na škrice.

To bi bile zimске obleke za moške. O pomladnih se razgovorimo pozneje.

Obutev.

K sako-obleki pozimi: temnorjav, temnordeči ali črni visoki čevlji, spredaj koničasti s širokimi, nizkimi petami in svetlimi gamašami, zapetimi z gumbi.

K žakeju in smokingu: črni lakasti čevlji, zgornji del iz črne jelenje kože ali sukna, na gume, brez gamaš, vedno le črni, vedno sestavljene iz dveh delov (usnje črno in jelenja koža ali sukno).

K fraku: lakasti čevlji.

Suknje in klobuki.

Z navadno sako-obleko se sklada edino širok kimono-ulster brez pesu iz teškega angleškega barvastega sukna. Mehak, širok klobuk.

K žakeju, smokingu in fraku črna zimska suknja in trd, okrogel, visok klobuk (cylinder). Kožuh spada k vsemu.

Rokavice.

Ali sive iz srnje kože z zgoraj sešitimi hrblji ali temnorjave glace ali iz rumene jelenje kože.

Domača obleka.

Ce je važno za žensko, da je tudi doma vabljivo in čedno napravljena, velja to ravno tako tudi za moža. Umazano perilo, gubaste nogavice in razmršeni lasje lahko povzročijo prenehanje ljubezni moža do žene. Ravnotako pa je ženi neprijetno, če se vsede mož k mizi brez suknjiča in se napravi »komoda«. Kolikrat povzroče take malenkostne,

vsakdanje razžalitve v podobi majhnih netaktnosti velike tragedije, sovraštvo, stud in nezmožnost medsebojnega razumevanja. In vendar ni prav nič težko biti prijetnim. Ni to niti težko, niti nekomodno, niti komplicirano. Vendar pa je to zahteva enega onih neizrekljivih socialnih zakonov obzirnosti napram svojim bližnjim.

So jako komodne domače obleke, ki zdrže leta in niso drage, na primer obleka iz sivega manchestra. Komodne hlače in suknjič, zapet približno kot surka. Žepi in ovrtnik pri suknjiču naj bodo zeleni ali temnordeči, modri ali črni. Manchester ne stane mnogo in je neobičajno trpežen. Domača obleka je lahko tudi iz baržuna, veloura ali kakega drugega blaga; v poslednjem času prihajajo v trgovino tudi pletene domače moške obleke.

Domačo obleko lahko nadomesti dolg širok suknjič iz mehkega, temnega sukna. Zelo krasna je svilena suknja z velikimi vzorci.

Pyjama je nuja za vsako popolno moško garderobo. Da je za gospode nočna srajca nepristojna in celo smešna, boste gotovo pritrdili. Pyjama ni samo praktična, topla in prijetna, temveč tudi komoda ter okusna in če vstanete s postelje, vstanete oblečeni; zimске pyjame so iz progastega flanela, poletne iz zefirja. Zadnji čas je prinesel mnogo novih modelov pyjam; najelegantnejše in najpraktičnejše so svetle pyjame, obrobline z belim platnom, ki se tudi najlažje perejo.

Popolna moška garderoba za zimsko sezono.

1 sako-obleka, 1 angleška svetlejša sako-obleka, 1 kutaway (žake), 1 smoking, 1 frak, 1 ulster, 1 zimska suknja.

12 mehkih zefirjevih srajc, 6 belih srajc z mehkim prsmi, 3 kraje k smokingu (fraku), 12 parov dolgih barvastih nogavic, 6 parov dolgih črnih nogavic, tucat velikih samo platnenih robcev z barvastimi robovi k sako; ducat malih belih platnenih robcev k žakeju in smokingu; 2 pleteni kravati, 3 dolge svilene kravate, 3 pentlje, kravata k fraku, kravata k smokingu; cylinder, mehak klobuk; 1 visoki čevlji za slabo vreme; 1 visoki rujav čevlje za na cesto; 1 lakasti čevlji k žakeju in smokingu; 1 čevlji k fraku; 1 par sivih, 1 par svetlih, 1 par belih glace rokavic (k smokingu in fraku), 3 pyjame in 1 domača obleka. Poleg tega za športnike pripadajoča športna obleka, o kateri spregovorimo kdaj pozneje.

Drobiž.

* **Žalostna smrt v ledu.** Športnik Walter Goyne je bil radi svojih brzih psov, ki so ga vozili na ličnih saneh, znan po širnem svetu. Na vseh svetovnih dirkah je vsled urnosti svojih psov dobival redno prve nagrade. V zadnjem času pa je ta ljubitelj zimskega športa in psov izgubil brez sledu. Vedelo se je samo to, da je odšel s sanmi, v katerih je bilo upreženo devet psov. Sedaj pa so Goyne našli, ali kako! Sneg in led na obali jezera Moose (Manitoba) je začel kopniti. Iz snega in leda se je pojavil zmrzni Walter Goyne s svojimi sanmi in v njih upreženi psi! Strašen prizor! Psi stoje, kot bi ne bili mrtvi in so podobni kipom.

* **Napredek.** Neka tetka je prišla s kmetov v mesto, da poseti svojo nečakinjo, slušateljico filozofije. Ko vstopi v njeno sobico, bi bila čisto skoro zastala pamet. Nečakinja jo je namreč sprejela s cigareto v ustih. »Za božji čas, dete, ti kadiš cigarete?« — »Oprosti, tetka, to je samo danes, ker se mi je včeraj razbila — pipa.«

* **Dickensova otroška knjižnica v Londonu.** V glavnem angleškem mestu so ustanovili veliko »Dickensovo knjižnico«, ki bo štela približno 3000 zvezkov. Za njo bodo predvsem kupili knjige, ki jih je imel sam Dickens v svojem stanovanju, kjer bodo prostori za knjižnico v slogu časa, v katerega spada zgodovina »Davida Copperfielda«. Mnogi angleški založniki so prispeli v ta namen z najboljšimi mladinskimi knjigami. Francoska vlada je tudi darovala več knjig in princ Waleški je izjavil svoj osebni interes glede izbire knjig, ki imajo priti v knjižnico.

* **Umrljivost v Zedinjenih državah.** Kakor izkazuje uradna statistika iz leta 1920, je iznašala umrljivost 13:1 na 1000 oseb, kar znači proti 12:9 iz leta 1919 večjo umrljivost. Umrljivost pospešuje posebno jetika in vnetje prsne mrene, za katerima boleznima je zadnje leto bolehalo mnogo ljudi ter tudi umrlo.

* **Na ruskih železnicaх se pomeni vozilo.** Na ruskih južnih železnicaх so v treh tednih prišli 4766 oseb, ki so se vozile brez vozovnic. Pripetilo se je celo, da se je v enem samem vlaku peljalo 1500 brez voznega listka. Sedanjí gospodarski svet je sklenil, da bo vsak kaznovan s trimesečnim prisilnim delom, ako ne bo mogel plačati vozovnice.

Plovitbena
d. d.
Oceania
Sušak

Stalne trgovske linije
Trsta v Dalmacijo
Prevzema pomorske
transporte na
vse strani sveta.

Milijon si prihranite z razmno-
ževalnim aparatom
RAPAX

Zaloga pisalnih strojev
Ernst Burghardt, Wien I., Wallnerstrasse 6
Telefon 61.185.

Edoardo Schreiber, d. d.
TORINO, Corso St. Maurizio 61

IZVOZI UVOZI
Skladišče konfekcije in tkanine
Podružnica: TRST, Via Fonderia 4. Telef. 3177

Avtomobilski plašči **Firestone**

so najboljša svetovna znamka
Garancija za 6000 kilometrov
Generalni zastopnik za Kraljevino SHS.:

Aleksa Aleksić, Beograd
Zorina ulica 92.

Jugoslovansko-italijanska d. d. za trgovino in industrijo
MILANO, Via Paolo da Cannobio 2

IZVOZ: strojev žita
manufakture živine
čevljev kož
barv lesa
kemičnih produktov
ZASTOPSTVO JUGOSLOVANSKIH IN ITALJANSKIH TVRDK.
Dejniška glavica: 1.500.000 Lir.

SRBSKI LLOYD
Beograd

Pisarna:
Kralja Milana u. 28
Telefon 811

Izvoz
vseh deželnih pri-
delkov

Uvoz
tehničnih in industrij-
skih potrebščin

Zastopstva
največjih svetovnih
tvrdek

Informacije brezplačne.

Figli di Pietro Bertotto, Vallemosso — Biella (Italia)
tovarna volnenega blaga

Generalni zastopnik za Kraljevino SHS.:
A. Smerdou, Trst, Via Scipio
Slataper 10.

Splošno stavbeno ključavničarstvo in specialna delavnica za vzdane štedilnike.

Franc Kosmač, Ljubljana

Jeranova ulica št. 5.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela, katera se izvršijo vestno, točno in po solidni ceni. — V zalogi imam vedno **večjo množino izdelanih modernih štedilnikov za vzdavanje**, ter se priporočam vsem stavbenim podjetjem za cenjena naročila.

Cene nizke!

Točna in solidna postrežba.

Cene nizke!

GOSPODARSKA ZVEZA — MLEKARSKI ODDELEK.

SVEZE MLEKO

vsaka množina po 8 K za liter se dobi

v prodajalni „Vnovčevalnice Gospodarske zveze“ v LJUBLJANI, Šolski dvorček št. 14 (pod sementičem).

Bakula in trstje

za strope in stene

izdelujem v svoji ustanovljeni tovarni z najmodernejšimi stroji. V zalogi pa imam tudi **parketne deske** iz slavonskega hrasta, **strešno lepenko** in **lesni cement**. — Vse to dobavlja v vsaki množini in najceneje.

Prva jugoslovanska tvornica „BAKULA“

JOSIP R. PUM, Ljubljana, Gradaška ulica 22.

Telefon interurb. 513.

Telefon interurb. 513.

„PROMET“

tehniško in industrijsko podjetje

LJUBLJANA, Gradišče št. 9.

Veletgovina s tehničnimi proizvodi in stroji za vse industrije, kovine, železnine, kemikalije, barve, gumi i. t. d.

Tvrka Paternost & Remic, Ljubljana

trgovina s poljskimi pridelki na debelo

naznanja vsem svojim cenj. odjemalcem in trg. prijateljem, da je preselila svoj sedež iz Rimske ceste št. 2 v novo zidane

lastne prostore v Slomškovo ulico št. 11.

Brzjavni naslov: Parem, Ljubljana.

Telefonska št. 589.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme

v stroj, barvo in izdelavo

krznarstvo ROT, Ljubljana, Gradišče 7

kupuje kože divjačine po najvišjih dnevnih cenah. Sprejema moderniziranje.

GOSTILNA BEVC

na Bleiweiser cesti (nasproti liceja) se od danes naprej točno pristna štajerska in dolnjska vina. Gorka in mrzla jedila so vsak čas na razpolago.

Velesaloga modernega in galanterijskega blaga, klobukov, perila, dežnih plaštev, čevljev ročnega izdelka itd. Razpošilja na vse kraje

Jakob Lah, Maribor

Glavni trg. št. 2.

Zahtevalte cenik!

Zahtevalte cenik!

Splošna kolarska delavnica

Franc Pirš - Ljubljana

Trnovska ulica št. 25

Trnovska ulica št. 25

se priporoča v izdelavo vseh najprimitivnejših do najmodernejših voz ter obenem za vsa v to stroko spadajoča dela, katera se izvršijo točno in po solidni ceni.

Cene nizke! - Točna in solidna postrežba! - Cene nizke!

Parna pekarna Jean Schrey-a naslednik

Jakob Kavčič

LJUBLJANA GRADIŠČE ŠT. 5

naznanja slavnemu občinstvu, da lahko večkrat na dan postreže s svežim in vsakovrstnim pecivom. Priporoča se za najbolj. naročila.

Prodaja se v naslednjih prodajalnah: Prešernova ulica 26. M. Strauss, Skofja ul. M. Bergant, Spodnja Šiška 61. Zanoškar, Poljanska c. Zambnikar, Kongr. trg 5. Svetel, Tržaška c. Cernak, Tržaška c. K. Konzule, mlekarna, Poljanska c.

Tekstil - angrosist

v Subotici išče komisijonarno založništvo. - Cenjene ponudbe pod št. 28 na upravo lista.

Štev. I 695/21-2. Izdelovanje delavskega perila

Oglas

prostovoljne dražbe.

Dne 24. januarja t. l. ob 10. uri se bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 26 potom prostovoljne dražbe prodajala hiša št. 23 v Smokuču s vso knjižno in pribito pritlikino ter srenjskimi pravicami za pol kmeta in okrog hiše ležečimi parcelami: en travnik, ena njiva in en sedni vrt, kojih obseg s stavbno parcelo vred znaša 37 a 74 m².

Najnižji ponudki 80.000 kron. Podrobni dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču.

Kr. okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 5. januarja 1922.

Naročajte in širite **JUGOSLAVIJO!**

Josip Kohn

Pardubice, Cehoslov.

išče dobro vpeljan

zastopnike

za vso Jugoslavijo.

Tvrde ali gospodinjke z najboljšimi referencami naj vpošljejo svoje oferte.

MOJI LJUBČKI

živalske slike za naše malčke,

na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni Ljubljana, Marijin trg št. 8

„BALKAN“ d. d. za mednar. Transporte

Centrala LJUBLJANA.

Podružnice: LJUBLJANA, MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, RAKEK, TRST, Riva Grumula 14, WIEN III., Strohgasse 24.

Delniška glavnica K 4.000.000.

Brzjavni naslov: SPEDBALKAN.

532/2

Brzjavni naslov: SPEDBALKAN.

Spedicija. — Mednarodni transporti. — Selitve s patentiranimi pohištvenimi vozovi. — Carinsko posredništvo. — Poseben tarifni in reklamacijski oddelek.

Prvo ljubljansko javno skladišče.

Javna in tranzitna, carine in užitnine prosta skladišča. — Lasten spoj s progo južne železnice.

A. PICARD, ING.

Négociant

Mažuraničev trg 5, Zagreb (Croatie), Yougoslavie SHS.

IMPORT - EXPORT.

Bureau d'Etudes techniques.

Etudes Industrielles, commerciales et financières.

Formations de Sociétés.

Recherches et placements de capitaux.

CONSIGNATION.

COMMISSION.

MAISON FONDÉE EN 1913.

Trgovci in obrtniki! Inserirajte v „Jugoslaviji!“

Telefon šte. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SHS 12.051.

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

OBRTNA BANKA v LJUBLJANI

Kongresni trg šte. 4.

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

4%

od dne vloge do dne dviga.

Jugoslovanska banka

d. d. menialnica v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica številka 26.

kupuje in prodaja valute (dolarje itd.) in devize po najugodnejši dnevni ceni in obrestuje vloge bodisi na knjižice bodisi na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Priporoča se tvrdka **Josip Petelinc**
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip šte. 7

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev
v vseh opremljenih, material in izvršba predložna, za rodbinsko in obrtno rabo, ter vsi posamezni deli za vse sisteme, igle, olje na drobno in na debelo.
Večletna garancija Popravila se sprejemajo!

L. SANDRIN
LJUBLJANA.

Velika zaloga **usnja** kož, podplatov, gonilnih jermenov in boksa na debelo. MESTNI TRG 6.

Medić, Rakovec & Zankl prej. A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana, D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjava: Meraki, Ljubljana. — Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: Barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbonile, steklarski in mizarski klej, plekarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za p. „MERAKL“. Linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

V trgovini

O. Bernatović
Mestni trg šte. 5

se dobi še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 650 K naprej
moške raglane	od 1100 K naprej
moške hlače	od 150 K naprej
damske suknje	od 550 K naprej
damske kostume	od 600 K naprej
damske modne obleke	od 900 K naprej
damska krila	od 300 K naprej
in kožuhovina	od 300 K naprej

!! Ogleda se lahko vsaki čas !!

Tesarje išče
IVAN PFEIFER, les. trg. CELJE
KUPIM

vsako množino zdravega čresla, lepo tesanega lesa, največ od 5/6 debeli in do 600 cm okroglega lesa od 25 — 50 cm debeli od 4, 5 in 6 m naprej dolgoti. Prosi se ponuditi franko vagon nakladarna postaja.

Z „L' Oreal Henné“, PARIS
barva lase v vseh nuancah in izdeluje vsa lasna dela M. Podkrajsek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 32.

Trsje
za stropo in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji. Strešno lepenco lesni cement vse to dobavlja najceneje.
Tel. 518 Jos. R. PUH, Tel. 518.
Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Zalčje kože
kupi tovarna klobukov „Šešir“, d. d. v Škofji Loki.

VODNA MOČ!

V nakup ali v najem se iščejo vodni mlini. Cenjene ponudbe prosim na upravo lista pod št. 1580 „mlini“.

TRIBUNA
tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno preno, emailiranje z ognjem in poniklanje.
LJUBLJANA, Karlovska cesta šte. 4.

Gradbeno podjetje ing. Dukić & drug
Ljubljana, Resljeva c. 9
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Manufakturst,
dober prodajalec
Plača K 3000— do K 5000—
Reflektira se samo na prvo moč.
Ponudbe „Dober prodajalec“ poštno ležeče Maribor.

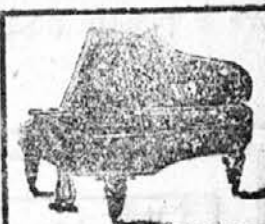
SPEDICIJSKA TVRDKA
LUDOVIK SEVAR vd.
na RAKEKU
oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, kakor tudi ocarinjenje.

NAPRODAJI
Vino in žganje.
Pristno, od 5 Din. liter in naprej, prosto trošarine na Jesenicah.
Ivan Poljšak,
Jesenice, hotel Pošta.

Alfons Breznik klavirni učitelj Glasb. Matice zapris. izvedenec drž. sod. Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Najslavitejši klavirni, pianini in harmoniji. Förster, Bösendorfer, Heitzman etc. na obroke in posodol. Velikanska zaloga violin, strun in vseh glasbil. Proda se pianola in fonola. Največja in najposodobnejše podjetje v Jugoslaviji.

Razpis.

V pisarni uprave dravske artilerijske radionice v Ljubljani vršila se bo dne 25. januarja 1922 počenši ob 8 uri ponovna javna ustmena dražba za prodajo 12 avtomobilov. Vsaki avtomobil se proda posamezno najpovoljnejšemu kupcu.

Pogoji za to dražbo razvidni so vsaki dan med uradnimi urami pri upravi dravske artilerijske radionice.

Vsak licitant položi pred dražbo kavcijo L. s.:

- Podaniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5%, od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil in
- Inozemci 10%, od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil.

Kavcije onih licitantov, ki so izlicitali posamezne avtomobile, se zadržijo do končane dražbe, ostalim pa se takoj vrnejo.

Pozivljajo se vsi interesentje, da prisostvujejo tej dražbi.

Iz pisarne Komande dravske divizijske oblasti L. Br. 5167 v Ljubljani.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem 31. decembra 1921 izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Komp.

Moja pisarna se nahaja od 1. januarja 1922 dalje na Dunajski cesti št. 14 v Mathianovi hiši zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus,

tovarna glinastih peči in štedilnikov.

JADRANSKA BANKA

BEOGRAD

TRST

Delniška glavica: kron 120.000.000—

Delniška glavica: Lir 15.000.000—

Rezerva: kron 60.000.000—

Rezerva: Lir 5.000.000—

PODRUŽNICE: Beograd, Celje, Cernat, Dubrovnik, Ercegovci, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, — Trst, Zadar, Opatje, Wien.

JADRANSKA.

Naslov za brzjava:

BANCADRIA.

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku z našimi izseljenci.

AFILIRAN ZAVOD

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET

NEW YORK CITY.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski
premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava. Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog. Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica šte. 19.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

USTANOVLJENA L. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Velikovec

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvišuje vse bančne posle najkulantneje.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa okrajnega sodišča z dne 2.1.1922 A I 360/21/24 se na predlog Ivana Perko, posestnika v Zgornji Šiški hšt. 7, kot varuha nđl. Viktorja Klemenc, posestnika iz Ljubljane, Krakovski nasip hšt. 14 vrši

dne 10. januarja 1922 ob 9. uri dopoldne

v pisarni podpisanega notarija, Sodna ulica II

prostovoljna javna dražba

travnika, parcele 250/76 vložka 246 k. o. Trnovsko predmestje. Vzklicna cena travnika znaša K 50.000.-

Morebitnim zastavnim upnikom ostanejo slejkopre pridržane vse njih pravice, ne glede na višino najvišje ponudbe.

Natančneje podatke glede dražbenih pogojev se izve v pisarni podpisanega notarija v uradnih urah.

Dr. Karl Schmidinger l. r.
notar kot sodni komisar.

**BETON-ZELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE
ELEKTRIČARJE
Jnž. Laurencič & Co. STRUŽENO
PODJETJE
IZRABA VODNIH SIL
ŽRGE-MLINI-TEŽOVI-HISE-VILE-INDUSTRIJSKE STRUŽBE-MOSTOVI
PRORAČUNI-NACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.**

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Caunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradi za madrače
Platno za slamnjak
Nankjing

Isiet
Brisalke
Kuhinjske brisalke
Umivalne rute
Voščne rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. WORSCH, Maribor, Gosposka ulica štev. 10.

Stečaj.

U kancelariji inženjerskog odeljenja Dravske Divizijske Oblasti u Ljubljani na dan 25. januara 1922. godine u 8 časova održaće se ofertalna licitacija za nabavku gradjevinskog materijala za opravku zgrada barutane u Kamniku. Materijal je izložen u opštim uslovima, koji se svakog dana mogu vidjeti u kancelariji inženjerskog odeljenja Dravske Divizijske Oblasti.

Svaki licitant pre licitacije polaže kasi Dravske Divizijske Oblasti kauciju i to podanici kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 10%, a strani podanici 20% od predračunske sume materijala.

Pozivaju se sva zainteresovana lica da prisustvuju na ovoj licitaciji.

Iz kancelarije inženjerskog odeljenja Dravske Divizijske Oblasti l. Br. 5204 u Ljubljani.

M. Kuštrin

Tehničai, elektrotehničai in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny. — Hidraulična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:

Ljubljana, Rimska
cesta 2.

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Podružnice: Dunajska c. 20. Jurčičeva ul. 9. Knez Mihajlovi
tel. št. 470. tel. št. 133. ulica 3.

Restavracija „Južni kolodvor“ Maribor.

Priporočam slavnemu občinstvu dobro domače vino in dobro kuhinjo po najnižjih cenah. Franjo Stikler, restavracija.

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mesni tesarski mojster

LJUBLJANA Linhartova ulica štev. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

JUGOSLOVANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Vabilo na podpisovanje delnic.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 4. maja 1921 št. 2337 dovolil podpisanim ustanovitev delniške družbe z imenom

Jugoslovanska kreditna banka v Ljubljani.

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je z razpisom z dne 25. oktobra 1921 št. 7204/21 potrdilo predložena pravila.

Po §§ 3 in 4 potrjenih pravil znaša delniška glavnica 4.000.000 — K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 — K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavnica se sme s sklepom občnega zbora zvišati do 15.000.000 — K z izdajo nadaljnjih delnic. Osnovno glavnico 4.000.000 K oddamo v javno subskripcijo l. s.

10.000 delnic po 400 — K nominale.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji takoj v gotovini vplačati.

Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Člani Jugoslovanskega kreditnega zavoda r. z. z o. z. v Ljubljani imajo predpravo, da vzamejo za vsak svoj delež pri zavodu po eno delnico Jugoslovanske kreditne banke po kurzu 400 K za komad in 40 K za stroške izdaje.
2. Preostale delnice se nudijo nečlanom v subskripcijo po kurzu 500 K za komad prištevisi po 40 K za stroške izdaje za vsako delnico. Kolikor zbiratelj izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade po § 3 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu banke.

Podpisovanje delnic se vrši v času od 20. decembra 1921 do 20. januarja 1922.

Prijave sprejemajo:

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg št. 8 in njegovi podružnici v Murski Soboti in Doljni Lendavi;

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani in njene podružnice v Novem mestu, Rakeku, in Slov. Gradcu.

Slovenska banka v Ljubljani in njene podružnice v Doljni Lendavi in v Novem Sadu.

Jadranska banka v Beogradu in njene podružnice v Ljubljani, Celju, Mariboru, Kranju, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Caftatu, Dubrovniku, Ercegnovu, Jelši, Korčuli, Kotoru, Metkoviću, Šibeniku, dalje na Dunaju, v Trstu, Opatiji in Zadru.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo. Kdor sploh ne bi dobil delnic, ali manjše število nego jih je podpisal, prejme povrnjeno celo, odnosno delno vsoto svojega vplačila.

Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. — Delnice se izroče pozneje proti izročitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah. Po § 11 pravil daje na občnem zboru vsakih 10 delnic po en glas.

Jugoslovanska kreditna banka ima namen pospeševati razvoj in povzdigo pridobitnosti, produkcije in kupčije obrtnega, trgovskega, uradniškega in kmetijskega stanu. Družba ima pravico vršiti vse vrste bančnih opravil in kupčij. Želei je, da se obrtniki, trgovci uradniki in kmetje oklenejo novega zavoda ter se v obilnem številu odzovejo vabilu na podpisovanje delnic.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1921.

Jugoslovanski kreditni zavod, r. z. z o. z. v Ljubljani; Anton Pesek, hišni posestnik in lastnik tiskarne v Ljubljani; Branko Hlavaty, hišni posestnik in veletrgovec v Zagrebu; Dominik Cebin, upravnik in posestnik v Ljubljani; dr. Ferdo Cerne, odvetnik v Murski Soboti; Ivan Dobraj, hotelir in trgovec v Murski Soboti; Josip Benko, hotelir in veletržec v Murski Soboti; Franc Ceh, trgovec v Murski Soboti; Ljudovik Brumen, hišni posestnik in trgovec v Murski Soboti; Janko Korže, ravnatelj v Murski Soboti; dr. Janko Leskovec, odvetnik v Doljni Lendavi; Josip Toplak, hišni posestnik in veletrgovec v Doljni Lendavi; Adam Bohar, posestnik in mesar v Doljni Lendavi; Ivan Kokot, trgovec v Doljni Lendavi; Franc Kac, trgovec v Doljni Lendavi; Franc Bedič, trgovec v Doljni Lendavi.